

Innst. S. nr. 180

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra sosialkomiteen

Dokument nr. 8:125 (2001-2002)

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Inger S. Enger, Ola D. Gløtvold og Eli Sollied Øveraas om lik støtte ved assistert befruktning og adopsjon fra utlandet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å gjøre den økonomiske støtten lik ved assistert befruktning og adopsjon fra utlandet. Denne støtten bør settes til 1G (nå 51 600 kroner) for å gjøre de økonomiske forutsetningene til enhver tid forutsigbare."

Forslagsstillerne viser til at det ifølge Foreningen for ufrivillig barnløse er rundt 80 000 par i fruktbar alder i Norge som er ufrivillig barnløse, og som må ty til assistert befruktning for å bli gravide.

Forslagsstillerne mener det må være et mål å balansere utgiftene til adopsjon og assistert befruktning slik at disse to tilbudene for barnløse likebehandles, og at den økonomiske støtten ved dette bør settes lik grunnbeløpet i folketrygden slik at støtten blir forutsigbar.

Det vises til at det i Danmark foreligger et forslag til behandling om utjevning av forskjellen mellom utgifter til assistert befruktning og til adopsjon, og at dette er tilrådd av Etisk Råd i Danmark.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Bjarne Håkon Hanssen, Britt Hildeng, Asmund Kristoffersen og Gunn Olsen, frå Høgre, Beate Heieren Hundhammer, Elisabeth Røbekk Nørve og

Inger Lise Aarrestad, frå Framstegspartiet, leiaren John I. Alvheim og Harald T. Nesvik, frå Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo og Sigbjørn Mølvik, frå Kristeleg Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund og Magne Aarøen, og frå Senterpartiet, Ola D. Gløtvold, viser til at forslaget er datert 6. mai 2002. På dette tidspunktet hadde Stortinget innført full eigenbetaling for assistert befruktning. Ved behandling av Revidert nasjonalbudsjett for 2002 vedtok Stortinget at ei dekning av utgifter til medisinsk behandling ved offentlig poliklinikk og legemiddel ved assistert befruktning skulle innførast på nytt. Ordninga dekkjer utgifter for inntil tre forsøk og inneber ein eingongs eigendel på 18 000 kroner. Ordninga vart gjeve tilbakeverkande kraft og gjort gjeldande frå 1. januar 2002. Derfor kan komiteen vise til at den økonomiske støtta ved assistert befruktning no er pårekeleg. Komiteen har merka seg at det er innført ei tilfredsstillande ordning som gjer det mogleg for dei fleste å nytte seg av dette tilbodet.

Vidare viser komiteen til at ordninga med eingongsstøtte ved adopsjon av born frå utlandet vart innført frå og med 1992. Ordninga vart iverksett for å motverke ei skeiv sosial fordeling ved adopsjonar knytt til foreldreøkonomien på grunn av dei høge økonomiske kostnadene ved adopsjon frå utlandet. Støtta har variert dei åra ordninga har eksistert. I inneverande år er støtta sett til 23 400 kroner. Det vert vist til brev frå helseministeren og barne- og familieministeren til sosialkomiteen av 29. januar 2003.

Komiteen er glad for at barne- og familieministeren vil understreke at adopsjon er ein god og likeverdig måte å danne familie på.

Komiteen sitt fleirtal, medlemene frå Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti, merkar seg likevel at det ikkje kan vere einig i at dei to områda medisinsk behandling av ufriviljug bornløyse og adopsjon av utanlandske born kan

samanliknast direkte. Det heng saman med at adopsjon av born frå utlandet fyrst og fremst handlar om å sikre at born som treng det, får ein god og varig heim. Det vert vist til adopsjonslova som seier at adopsjon skal vere til gagn for barnet. I FN sin barnekonvensjon og Haagkonvensjonen om vern av born og samarbeid ved internasjonale adopsjonar kjem det fram at adopsjon kun er eit alternativ der barnet ikkje elles på noko eigna vis kan takast omsorg for i sitt heimland. Det er på denne bakgrunn fleirtalet merkar seg at utlandsadopsjon fører med seg andre og ressurskrevjande oppgåver for det offentlege. Ulike instansar har oppgåver i den enkelte adopsjonssak m.a. kommune, barne-, ungdoms- og familieforvaltninga i tillegg til ein av dei tre godkjende adopsjonsorganisasjonane som mottar årleg driftsstøtte. I fylgje barne-, ungdoms- og familieforvaltninga varierer adopsjonssøkaren sine kostnadar frå 80 000 kroner til 120 000 kroner.

Sett i høve til den eingongsstøtta som vert gjeve, meiner komiteen sine medlemmer frå Høgre og Kristeleg Folkepartitt at dei dekkjer lite av dei reelle kostnadene for adoptivforeldre. Desse medlemmene er derfor glad for at Regjeringa i Semerklæringa har gjeve uttrykk for at ho vil heve støtta i denne stortingsperioden.

Komiteen sitt fleirtal, medlemmene frå Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti, konkluderer med at adopsjon frå utlandet og assistert befruktning ikkje kan eller bør stillast likt. Assistert befruktning er eit medisinsk tilbod for å hjelpe barnlause par til å få eigne barn, medan ordninga med adopsjon frå utlandet fyrst og fremst har som mål å hjelpe foreldrelause barn til å få trygge og gode oppvekstvilkår. I tillegg kan ikkje kostnadene ved desse to ordningane samanliknast fordi kostnadene ved adopsjon frå utlandet er så vesentleg høgare.

Fleirtalet gjer framlegg om at dokumentet vert å leggja ved protokollen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til følgende merknader i Budsjett-innst. S. nr. 3 (2002-2003) fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen;

"Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at adopsjonsstøtten er liten i forhold til de reelle kostnadene ved å ta seg av et foreldreløst barn. Tilskuddet har variert fra år til år, noe som skaper uforutsigbarhet. Disse medlemmer vil øke adopsjonsstøtten til et nivå som innebærer at foreldrenes inntekt ikke er avgjørende for om de kan ta på seg et slikt foreldreansvar."

Videre heter det:

"Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til de høye kostnadene forbundet med å adoptere et barn fra utlandet og ønsker derfor en opptrapping av adopsjonsstøtten opp til 1 G."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge opp en opptrappingsplan for adopsjonsstøtten i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at det er urimelig store utgifter knytta til adopsjon fra utlandet, og vil derfor gå inn for at disse utgiftene skal reduseres. Det kan bare gjøres ved å øke den offentlige støtten til de familier som ønsker å adoptere barn fra utlandet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker derfor å øke den offentlige adopsjonsstøtten til 1 G, og vil fremme forslag i samsvar med dette.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at dette er i samsvar med Sosialistisk Venstrepartis forslag i statsbudsjettet for 2003.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det etter at forslaget i Dokument nr. 8:125 (2001-2002) ble fremsatt, er egenbetalingen for assistert befruktning avklart gjennom behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2002. Stortinget vedtok da en ordning som dekker inntil tre forsøk, og som har en engangs egenandel på 18 000 kroner. Disse medlemmer er fornøyd med at det ble en tilfredsstillende ordning for de som kan og vil benytte seg av dette tilbudet, og at ordningen ble gitt tilbakevirkende kraft og gjort gjeldende fra 1. januar 2002.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har også merket seg at barne- og familieministeren understreket at adopsjon er en god og likeverdig måte å danne familie på. Dette, sammen med adopsjonslovens påpekning av at adopsjon skal være til gagn for barnet, og de internasjonale konvensjonene som understreker at adopsjon er et alternativ når barnet ikke ellers på egnet vis kan bli tatt omsorg for i sitt hjemland, burde tilsi at de som ønsker å adoptere fra utlandet, får en bedre støtte enn hva som er tilfelle i dag. Disse medlemmer vil også minne om at Regjeringen i Semerklæringen gir uttrykk for at den vil heve adopsjonsstøtten.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at forslaget om å heve støtten til de familier som ønsker å adoptere barn fra utlandet, til 1 G er å omsette uttrykte ønsker til reell handling. Disse medlemmer er klar over at utgiftene knyttet til adopsjon i utlandet er store, og at likebehandling mellom dagens utgifter til assistert befruktning og adopsjon fra utlandet med et slikt

forslag ikke er reell. Det betyr at adopsjonsstøtten på lengre sikt bør heves til et nivå høyere enn 1 G. Disse medlemmer vil understreke at ved å sette støtten til 1 G vil de økonomiske forutsetningene være mer overkommelige og forutsigbare.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sette den offentlige støtten ved adopsjon fra utlandet til 1 G fra 1. januar 2004 og innarbeide utgiftene til dette i statsbudsjettet for 2004."

UTTALELSE FRA FAMILIE-, KULTUR- OG ADMINISTRASJONSKOMITEEN

Utkast til innstilling er sendt til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen til uttalelse. I brev av 27. mars 2003 uttaler familie-, kultur- og administrasjonskomiteen følgende:

"Det vises til sosialkomiteens brev av 20. mars 2003 hvor det bes om familie-, kultur- og administrasjonskomiteens uttalelse til innstillingsutkast til Dok. nr. 8:125 (2001-2002).

Komiteen ber om at følgende merknader legges inn i innstillingen:

Komiteens medlemmer frå Høgre og Kristeleg Folkeparti syner til Semerklæringa og brevet frå statsråden datert 29. januar 2003 og ber på denne bakgrunn departementet på eigna måte kome attende til Stortinget med ei sak om storleiken på adopsjonsstøtta.

Komiteen har for øvrig ingen merknader."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen legge opp en opptrappingsplan for adopsjonsstøtten i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen sette den offentlige støtten ved adopsjon fra utlandet til 1 G fra 1. januar 2004 og innarbeide utgiftene til dette i statsbudsjettet for 2004.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen viser til dokumentet og det som står framføre, og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

Dokument nr. 8:125 (2001-2002) – forslag fra stortingsrepresentantene Inger S. Enger, Ola D. Gløtvold og Eli Sollied Øveraas om lik støtte ved assistert befruktning og adopsjon fra utlandet – vert å leggja ved protokollen.

Oslo, i sosialkomiteen, den 3. april 2003

John I. Alvheim
leder

Magne Aarøen
ordfører

Åse Gunhild Woie Duesund
sekretær

